

ΓΕΡΩΝ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

“Δεκατέσσερα χρόνια κοντά του” *

του Γεωργίου Παπαζάχου (Επ. Καθηγητής Καρδιολογίας)

“Γράφω αυτή την επιστολή από μία εσωτερική πίεση να μιλήσω για τον Γέροντα Πορφύριο, που κοιμήθηκε πριν από 40 μέρες. Έζησα τόσα γεγονότα 14 χρόνια κοντά του, σαν ένας από τους γιατρούς του, που δεν πρέπει να το κρύψω από τους αδελφούς μου. Θα διηγηθώ μερικά περιστατικά, που παρουσιάζουν το Γέροντα σαν άρρωστο και σαν γιατρό. Συγχωρέστε μου τα προσωπικά στοιχεία, που αν αφαιρεθούν αλλοιώνουν τα γεγονότα. Ασφαλώς, άλλοι έζησαν άλλες συγκινήσεις κοντά του. Καί δεν πρέπει να χαθούν, γιατί αποτελούν σημάδια της αγίας βιοτής του, αποδείξεις της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος στη ζωή μας και υποθήκες για ολόκληρη τη γενιά μας.

Ο Γέροντας και η αρρώστια του

Ήταν πραγματικά άρρωστος. Μέ πλήθος αρρώστιες επάνω του. Τα περισσότερα συστήματα έπασχαν. Προσωπικά διεπίστωσα: έμφραγμα μυοκαρδίου (προσθιοδιαφραγματικό με πλαγία ισχαιμία), χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, έλκος δωδεκαδακτύλου (με επανειλημμένες γαστρορραγίες), χειρουργηθείς καταρράκτης (με αποβολή του φακού και τύφλωση), έρπης ζωστήρ στο πρόσωπο, σταφυλοκοκκική δερματίτιδα στο χέρι, βουβωνοκήλη (με συχνή περίσφιγξη), χρόνια βρογχίτιδα, αδένωμα της υποφύσεως στο κρανίο.

Καί η υπομονή του ιώβειος. Όταν είχε τον έρπητα σε έξαρση και όλο το δεξιό του πρόσωπο (τριχωτό κεφαλής, παρειά, αυτί, σαγόνη) ήταν μία ανοιχτή πληγή, τον ερώτησα πόσο έντονο πόνο αισθάνεταιί μου

απάντησε: “Σάν να ακουμπάω το δεξί μου μάγουλο σε τηγάνι με ζεματιστό λάδι”. Καί ήταν απόλυτα ήρεμος. Δέν άφηνε ούτε υποψίες ότι υποφέρει, ούτε ένα βογγητό.

Πολλές φορές, ενώ βρισκόμουν στο κελλί του και κουβεντιάζαμε, συνέβαινε περίσφιγξη της βουβωνοκήλης του, πάντα επώδυνη. Δέν ζητούσε βοήθεια. Αγωνιζόταν να την ανατάξει μόνος του κάτω από τις κουβέρτες του.. Κανείς δέ μιλούσε, ενώ από τα χείλη του ακουγόταν ψιθυριστά, με μία ανεπανάληπτη γαλήνη, το “Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησέ μας”.

Μερικοί τον παρεξήγησαν κάποτε που φίλησαν το χέρι του καλυμμένο με μία γάζα, νομίζοντας ότι σιχαινεται. Ήταν η εποχή που εμείς το καλύψαμε, γιατί είχε την σταφυλοκοκκική δερματίτιδα και ήταν ολόκληρο εξελκωμένο.

Αλλ' η κουβέντα μας ένα βράδυ, μετά την καρδιολογική εξέταση και το τυπικό ηλεκτροκαρδιογράφημα, με συνεκλόνησε. Ούτε φαντάσθηκα ποτέ ότι θα μπορούσε ένας άνθρωπος να αντιμετωπίσει έτσι την αρρώστια του. Μού είπε: "Θά σου εξομολογηθώ κάτι, αλλά να μείνη μυστικό. Έχω καρκίνο στην υπόφυση. Ήδη αισθάνομαι τή γλώσσα μου μεγαλωμένη και δεν γυρίζει καλά μέσα στη στοματική κοιλότητα". Ύστερα μού ανέλυσε ιατρικά και σωστά τή λειτουργία των ενδοκρινών αδένων και κατέληξε: "Πρέπει να ξέρης ότι, όταν ήμουν καλογεράκος -ίσως 16 χρονών- στο Άγιο Όρος αισθανόμουνα τόσο ευτυχισμένος, ιδίως μετά τή Θεία Κοινωνία, ώστε έβγαινα στο δάσος και με δάκρυα φώναζα: Δόξα Σοι, Κύριε! Ήρθες ολόκληρος μέσα μου' σε μένα τον αμαρτωλό' Εσύ ο Χριστός μου, που σταυρώθηκες και πόνεσες για μένα και σήκωσες τις αμαρτίες μου. Κι εγώ τί κάνω για σένα; Ποιόν πόνο υποφέρω για σένα; Κύριε, στείλε μου έναν καρκίνο! Χριστέ μου, χάρισέ μου έναν καρκίνο, να υποφέρω και γώ μαζί Σου! Αυτή την προσευχή την έκανα συνέχεια και μετά το εξομολογήθηκα στους Γεροντάδες μου. Εκείνοι μού σύστησαν να μήν την επαναλάβω, γιατί εκπειράζω τον Θεό. Ξέρει εκείνος τί θα κάνη. Δέν την ξανάκανα αυτή την προσευχή. Αλλά τώρα, Γιωργάκη μου, μού τον έστειλε τον καρκίνο! Καταλαβαίνεις την ευεργεσία; Έστω και αργά, θα υποφέρω λίγο μαζί Του". Έμεινα ενεδός. Πρώτη φορά στην ιατρική σταδιοδρομία μου άκουγα τή φράση: "Δόξα τώ Θεώ, έχω καρκίνο!". Είχα ξεχάσει ότι μπροστά μου δεν βρισκόταν άνθρωπος κοινός' ήταν ο Γέροντας Πορφύριος.

Ωστόσο ποτέ δεν αρνήθηκε την ιατρική βοήθεια των πολλών γιατρών-πνευματικών του παιδιών. Μάλιστα μιά μέρα τον ερώτησα: "Γιατί πολλοί πνευματικοί άνθρωποι, κυρίως μοναχοί, αρνούνται την ιατρική βοήθεια, πιστεύοντας ότι θα τούς βοηθήσει κατ' ευθείαν η Παναγία;". Μού απάντησε: "Είναι εγωϊσμός -πονηρή ενέργεια- να νομίζης ότι ο Θεός θα κάνη, κατ' εξαίρεση από τούς πολλούς, θαυματουργική επέμβαση για σένα. Ο Θεός κάνει θαύματα και τώρα, αλλά εσύ δεν πρέπει να το προσδοκάς για σένα. Είναι εγωϊστική εξαίρεση. Άλλωστε και μέσω των γιατρών ο ίδιος ο Θεός ενεργεί. "Ίατρούς και φάρμακα Κύριος έδωκεν", λέει η Αγία Γραφή".

Δεχόταν δέ μόνο την κλασσική ιατρική, πολλά κεφάλαια της οποίας γνώριζε άριστα. Μέ την εμπειρία του από τη μακρά θητεία στην Πολυκλινική Αθηνών και με το θεϊκό "χάρισμά" του έβλεπε βαθύτερα την αρρώστια και πολλές φορές μάς στρίμωχνε με σαφώς επιστημονικές ερωτήσεις.

Ο Γέροντας θεραπεύει

Ειδικότητά του η "τηλε-διαγνωστική"! Έβλεπε με καταπληκτική ακρίβεια αλλαγές στον εαυτό του και σε άλλους' συχνά και στους γιατρούς του.

Ο ίδιος μού διηγήθηκε ότι διέγνωσε υπογοναδισμό σε έναν νέο μόνο κοιτάζοντάς τον, κάταγμα σπονδύλου σε μιά μοναχή που βρισκόταν σε άλλη πόλη. Είναι ίσως χιλιάδες αυτοί που δέχθηκαν τή διαγνωστική του ενέργεια και επιβεβαιώθηκε η νόσος αργότερα και επιστημονικά.

Εδώ θα αναφέρω μιά αυτοδιάγνωσή του. Διεπίστωσε μεταβολές στο ηλεκτροκαρδιογράφημά του, χωρίς καρδιογράφο. Ένα βράδυ μού τηλεφώνησε ανήσυχος: "Έλα, έστω και αργά, και θα δής αλλοιώσεις στο καρδιογράφημα. Πονάω σήμερα, πολλές φορές, και ο πόνος είναι στηθαγχικός". Διαπίστωσα πράγματι ισχαιμικές μεταβολές (στις απαγωγές v3-v6) και τον ρώτησα σε ποιό stress βρέθηκε σήμερα. Άρχισε να κλαίη και με διακοπές να μού περιγράφη λεπτομερώς σκηνές από τις οδομαχίες στη Ρουμανία. Ήταν η ημέρα της εξεγέρσεως του λαού κατά του

Τσαουσέσκου και με το "χάρισμά" του έβλεπε τούς πυροβολισμούς και τούς θανάτους στις πλατείες, όπως τις δημοσίευσαν οι εφημερίδες τις επόμενες ημέρες. Συνέχισε να κλαίη και τον παρεκάλεσα να ζητήση από τον Θεό να του αφαιρέση για λίγο αυτή την "όραση". Η καρδιά του βρισκόταν σε κίνδυνο από την ένταση. Θά μπορούσε να κάνη επέκταση του εμφράγματός του. Στήν ίδια ένταση βρισκόμουν κι εγώ, βλέποντας την ευαισθησία της "άλλης" καρδιάς ενός αγίου. Έκρυπα τα μάτια μου με το καρδιογράφημα και σκεφτόμουν: Τι σημασία έχουν, Γέροντα, για σένα τα νιτρώδη αντιστηθαγικά φάρμακα που ετοιμάζομαι να σου δώσω; Εσύ δεν είσαι εκ του κόσμου τούτου. Η καρδιά σου χτυπά στον Ωρωπό και ζή στην Ρουμανία. Στο ηλεκτροκαρδιογράφημα η καρδιά φαίνεται με ισχαιμική "κατάσπαση" του Σε διαστήματος, αλλά στην πραγματικότητα βρίσκεται σε μεγάλη "ανάσπαση" προς τον ουρανό. Έφυγα αργά με τον τρόμο ότι είδα λίγο από το φώς ενός αγίου.

Εγώ πήγαινα στο κελλί του σάν διαγνώστης γιατρός, αλλά πολλές οι φορές που εκείνος έκανε διαγνώσεις για μένα. Θά αναφέρω δύο: Είχα χειρουργηθή από τον καθηγητή κ. Βασ. Γολεμάτη (δύο βουβωνοκήλες ταυτόχρονα) και ενώ ήμουν στή φάση της αναρρώσεως, πήγαμε με τή γυναίκα μου στον Ωρωπό. Δέν ξέρω αν είχε μάθει από φίλους ότι ήμουν χειρουργημένος, αλλά μόλις μπήκαμε με κοίταξε επίμονα για πολλή ώρα στην κοιλιά και μου είπε: "Βλέπω ότι δεξιά έγινε καλή εγχείρηση, αλλά αριστερά αριστοτεχνική" γιατί περιποιήθηκε τόσο εκεί;". Η γυναίκα μου μου έκανε νόημα: "Τί λέει ο Γέροντας;". Δέν είχα πει ούτε σε εκείνη ούτε σε άλλον ότι ο χειρουργός είχε εφαρμόσει την μέθοδο Soudaice αριστερά, επειδή ήταν μεγάλη. Ο Γέροντας το "είδε".

Τόν Δεκέμβριο του 1990 ήμουν στο κρεβάτι με την πολλοστή γαστρορραγία μου. Σέ κάποια στιγμή έντονου προβληματισμού μου αν πρέπη να χειρουργηθώ ή όχι, χτύπησε το τηλέφωνο. Μεταφέρω αυτούσια τα λόγια του Γέροντα: "Αυτές τις μέρες σε επισκέπτομαι συχνά και με το "χάρισμα", που μου έδωσε ο Θεός ενεργώ θεραπευτικά. Ποτέ δεν είχα μπει στο σπίτι σου τόσες πολλές φορές σε λίγες μέρες.....Κάτι μου λέει να μήν το χειρουργήσης τώρα, αλλά να αλλάξης τρόπο ζωής, να χαλαρώσης. Άφησε το χειρουργείο να το σκεφθούμε αργότερα. Τί κάνω εγώ τώρα το γιατρό στο γιατρό; (γελάει). Νά ξεκουράζεσαι περισσότερο, γιατί σε αγαπάει ο κόσμος. Μου έφαγες τή δόξα (γελάει)". Φαντάζεσθε πώς ένοιωσα κάτω από αυτή την προστατευτική του παρουσία!

Αγαπούσε τόσο πολύ όλους τούς ανθρώπους που τον πλησίαζαν και, φυσικά, και τούς γιατρούς του, ώστε να ενεργοποιή για μάς το θεραπευτικό χάρισμά του. Όσοι τον πλησίαζαν ανεπιτήδευτα έχουν παρόμοιες εμπειρίες. Πολλές φορές έπαιρνα μαζί μου φιλικά ή συγγενικά πρόσωπα, που εξεπλήσσονταν, όταν άρχιζε να μιλάη για το πρόβλημά τους, χωρίς εγώ να τον ενημερώσω εκ των προτέρων. Κάποια κυρία, φεύγοντας, ήθελε να δώσω όρκο ότι δεν του μίλησα για κείνη πριν πάμε στον Ωρωπό.

Τό χάρισμά του τον έκανε περισσότερο ευαίσθητο απέναντι στον ανθρώπινο πόνο. Ένα σούρουπο διέκοψαν την καρδιολογική εξέταση οι μοναχές, γιατί έξω είχαν συγκεντρωθεί πολλοί άνθρωποι και περίμεναν να πάρουν την ευχή του πριν νυχτώση. Βγήκα έξω από το κελλί και οι επισκέπτες φίλησαν απλώς το χέρι του. Ήταν κουρασμένος και δέ μίλησε σε κανέναν. Η τελευταία κυρία βγήκε κλαίγοντας. Όταν ξαναμπήκα βρήκα τον Γέροντα να κλαίη. "Αυτά παθαίνω πάντα, μου είπε. Είδα τώρα αυτή τή μητέρα να τή δέρνη αύριο ο ναρκομανής γιός της, για να του δώση χρήματα. Καί η καημένη ασφαλώς θα σκανδαλίστηκε που έχει τέτοιο πρόβλημα και έφυγε χωρίς βοήθεια... Τί μπορείς εσύ να κάνης, φτωχέ Πορφύριε... Κύριε

Ιησού...". Καί επανέλαβε πολλές φορές ψιθυριστά τή λέξη "Ιησού".

Ήταν τόσο απλός και γλυκός άνθρωπος, ώστε να μή κωλύεσαι να του απευθύνης οποιαδήποτε ανόητη ερώτηση. Έτσι μιά μέρα τον προκάλεσα αδιάκριτα: "Πώς ξέρεις, Γέροντα, ότι αυτό το προορατικό σου χάρισμα είναι από τον Θεό και όχι από τον Διάβολο;". Γέλασε καλοκάγαθα και μού είπε: "Τό δοκίμασα. Είναι εκ Θεού, γιατί δεν λανθάνει. Νά σου δώσω παράδειγμα; Η νεωκόρος στην Πολυκλινική πόναγε στο δεξιό άνω γομφίο και κράταγε το δεξιό μάγουλό της. Τής είπα ότι είναι χαλασμένος ο αριστερός γομφίος. Εκείνη επέμενε, αλλά όταν γύρισε από τον οδοντίατρο μού είπε ενθουσιασμένη ότι είχα δίκαιο. Στήν ακτινογραφία η βλάβη ήταν αριστερά, αλλά αισθανόταν τον πόνο δεξιά, επειδή ήταν στο ίδιο νευροτόμιο. Άν, λοιπόν, ήταν από τον πονηρό, αυτή η προόραση θα βασιζόταν στο αίσθημα του ασθενούς και θά' βγαινε λανθασμένη. Τού Θεού η ενέργεια δεν σφάλλει".

Ο Γέροντας σάν γιατρός μου δεν "έβλεπε" μόνο τις σωματικές μου ασθένειες. Φρόντιζε και για τις πολλές πνευματικές ατέλειές μου. Προσπάθειά του να βρώ την ταπείνωση. Ένα απόγευμα μού τηλεφώνησε στο ιατρείο, ακριβώς μετά την υπερβολική εκδήλωση αγάπης ενός ζεύγους ασθενών μου που περιποιήθηκα. Μεταφέρω τα λόγια του: "Γιωργάκη, είμαι ο Γέροντας. Εμείς οι δυό θα πάμε μαζί στην κόλαση. Θά ακούσουμε: Άφρον, άφρον, ταύτη τή νυκτί την ψυχήν σου απαιτούσιν από σου...Τά αγαθά σου εν τή ζωή σου απήλαυσες, ά δέ ητοιμάσας τίνι έσται;". Τόν διέκοψα: "Τί απολαύσαμε, Γέροντα, σ' αυτή τή ζωή; Τό σαράβαλο αυτοκίνητο, το άδειο βιβλιάριο ή τον ανύπαρκτο ύπνο μας;". Απάντησε απότομα: "Τί είναι αυτά που λές; Δέ σου λέει ο κόσμος: Τί καλός γιατρός που είσαι; Μάς αγαπάς, μάς φροντίζεις, δέ μάς γδέρνεις. Καί σύ τα αποδέχεσαι, τα χάφτεις. Έ! Τόν έχασες το μισθό σου. Τό ίδιο παθαίνω και εγώ. Μού λένε πώς έχω "χαρίσματα", πώς μπορώ να τούς ακουμπήσω και να κάνω θαύματα, πώς είμαι άγιος. Καί τα χάφτω, ο ανόητος και αδύναμος. Έ! Γι' αυτό σου είπα ότι μαζί θα πάμε στην κόλαση!". "Άν είναι να πάμε μαζί", του απάντησα, "πάμε και στην κόλαση!". Κι εκείνος έκλεισε το τηλέφωνο, λέγοντας: "Εγώ σου μιλάω σοβαρά και σύ πάντα αστειεύεσαι. Καλή μετάνοια και στους δυό μας".

Άλλη μέρα ήμουν βαρύθυμος, σκεπτόμενος ότι έφυγαν τα περισσότερα χρόνια μου άκαρπα μέσα από άχρηστες καθημερινές λεπτομέρειες. Τηλεφώνησε ο Γέροντας και με αναπτέρωσε με δυό-τρεις φράσεις του: "Άκουσες ποτέ, γιατρέ, το "ου μή γεύσονται θανάτου"; Μπορούμε, αν θέλουμε, να αποφύγουμε την πεθαμενίλα. Αρκεί να αγαπήσουμε τον Χριστό. Καί σύ "εξ όλης της καρδιάς σου", κύριε καρδιολόγε" (γελάει).

Ο Γέροντας δεν ήταν μόνο γιατρός. Ήταν και κτηνίατρος. Αγαπούσε τα ζώα. Εξημέρωσε επιθετικούς παπαγάλους και τούς έμαθε την Ευχή. Εξεπλάγην όταν άκουσα μέσα στο κελλί τον παπαγάλο να επαναλαμβάνη την ευχή. "Είναι πιό πνευματικός από μένα", είπε. "Εγώ αποκάμνω και κοιμούμαι, αλλ' αυτός αγρυπνεί". Τελευταία προσπαθούσε να εξημερώση έναν αετό. Κάποιο Σαββατοκύριακο, στή βόρειο Εύβοια που ησύχαζε, συνέβη το εξής, που μού διηγήθηκε ο ίδιος: "Μιά τσομπάνισσα παρακάλεσε να διαβάσω μιά ευχή στο κοπάδι της, γιατί αρρώσταιναν τα γίδια της. Συμφώνησα και έφεραν όλο το κοπάδι κοντά στο εκκλησάκι που έμενα. Στάθηκα μπροστά στο κοπάδι, σήκωσα τα χέρια μου ψηλά και είπα διάφορες προσευχές από ψαλμικούς στίχους που αναφέρονται στην κτίση. Επικρατούσε απόλυτη σιωπή στα ζώα. Κανένα δεν κουνιόταν. Ύστερα κατέβασα τα χέρια μου και ο τράγος κινήθηκε μόνος του. Ήρθε κοντά, μού φίλησε το χέρι και υποχώρησε ήρεμα... Τά λέω σωστά Πηνελόπη;" φώναξε στην ανηψιά του, που στεκόταν πιό

πέρα. "Ναί, Γέροντα. Ακριβώς έτσι έγιναν. Εγώ ήμουν εκεί".

Κάθε φορά που πήγαινα στον π. Πορφύριο με συνείχε φόβος μήπως αυτή είναι η τελευταία φορά που τον εξετάζω. Έτσι φρόντιζα να κάνω ψηλάφηση καρδιακής ώσεως και καρωτίδων για αρκετή ώρα, με την βεβαιότητα ότι ψηλαφώ το σώμα ενός αυριανού αγίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας. Όταν έπαιρνα το χέρι μου από το προκάρδιο επανελάμβανε το "Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησε τον κόσμο σου". Πόσα να οφείλη άραγε αυτός ο κόσμος, η γενιά μας, σ' αυτές τις προσευχές του Γέροντα Πορφυρίου! Καί πόσα του οφείλω εγώ προσωπικά!

Φεύγοντας, έσκυβα να πάρω την ευχή του και άλλοτε μου έδινε χαστούκι (ήταν η άκρα εκδήλωση της χαράς του) ή άλλοτε έσφιγγε το κεφάλι μου στα δυό του χέρια, λέγοντας την ευχή (ήταν το δικό του ηλεκτροεγκεφαλογράφημα).

Τώρα εξηγώ γιατί ο Θεός φύτεψε μέσα μου την επιθυμία να σπουδάσω ιατρική σε μεγάλη ηλικία και να γίνω καρδιολόγος. Ήθελε να γνωρίσω και να ψηλαφήσω από κοντά τον απλό, προσηνή και χαρισματικό άγιο Γέροντα Πορφύριο Μπαϊρακτάρη.

Κάποια μέρα μου είπε: "Όταν θα φύγω θα είμαι πιό κοντά σας. Μετά θάνατον καταργούνται οι αποστάσεις". Ελπίζω τώρα να μπαίνω ευκολότερα στα σπίτια μας και στις καρδιές μας.

* (αναδημοσίευση από το περιοδικό "Σύναξη")

αρχική σέλιδα

NOΕΜΒΡΙΟΣ 2002

